

John Holt: Miért vallanak kudarcot a gyerekek az iskolában? Bevezető az átdolgozott kiadáshoz (1982)

december 2, 2013

Miután a könyv megjelent emberek azt mondták nekem: "Mikor írsz arról egy könyvet, hogy hogyan vallanak kudarcot a *tanárok*?" A válaszom az volt, "hiszen erről szól a könyv."

De ha ez a könyv erről is szól, valami más is van még benne, nevezetesen az, hogy a könyv egy tanárról szólt, aki nem volt hajlandó beletörődni a bukásba. Az volt a munkám és választott feladatom, hogy segítsek a gyerekeknek megtanulni dolgokat, és ha nem tanulták meg azt, amit tanítottam nekik, akkor az volt a munkám és feladatom, hogy más utakat találjak, egészen addig, míg nem találtam olyat, ami működött.

Sok éven keresztül sürgettem és könyörögtem a tanároknak és a tanárjelölteknek, hogy vegyék fel munkájukban ezt a hozzáállást. A legtöbbjük azt válaszolta: Miért okolsz minket mindazért, ami az iskolában félresikerül? Miért akarsz bennünk büntudatot kelteni?

Nem akarok. Nem éreztem *büntudatot*, amikor a tanulóim nem tanulták meg azt, amit elvártam attól, amit tanítottam. De *felelősnek* éreztem magamat.

Vádról és bűnösségről beszélni egy gyerekes nyelv. Ne használjuk őket, amikor az oktatásról beszélünk. Használjuk helyette a felelős szót. Legyenek az iskolák és a tanárok felelősek az eredményekért, ami az iskolában történik.

Felelősnek éreztem magam, és ha tanulóim, akiket én tanítottam, nem tanultak, akkor úgy éreztem, hogy kötelességem

az okokat megtalálni. A „*Miért vallanak kudarcot a gyerekek az iskolában?*” volt az én naplóm, amelyben leírtam – nem túl eredményesen – azt, ahogyan akkor az okokat láttam. Ez az, amiről a mostani *átdolgozott kiadás* szól.

Úgy döntöttem, hogy meghagyom az eredeti szöveget, ahogyan azt írtam, és ahol újabb gondolataim támadtak azt hozzáfűzöm. Úgy tűnhet, sokáig tartott míg rájöttem dolgokra, hogy számos bolond hibát követtem el, és nem vettem észre számos nyilvánvaló jelzést. Mindezért nem érzem magam bűnösnek. A tőlem telhető legjobban próbáltam valami nehezét és fontosat felfedezni, és nem hiszem, hogy ehhez lenne valami rövidebb út. Ebben a könyvben látható számos fordulópontra és kanyarra addig, amíg mai gondolataimig eljutottam.

Sokat beszélnek arról manapság, hogy fel kell emelni a követelményeket, hogy a gyerekek tudják azt, hogy mit kell tudniuk, és csak akkor engedni őket a felsőbb osztályba, ha ezt teljesítik. Hova vezet ez a gyakorlatban? Leginkább oda, még annál is erősebben, ahogyan ezt korábban a könyvben leírtam, hogy a gyerekeket intenzíven trenírozzák a dolgozatok előtt, hogy úgy tűnjön, tudják azt, amit egyáltalán nem tudnak.

Ezért azután jóval több olyan szegény és fekete gyereket látunk, akiket visszatartanak (megbuktatnak) mint jómódú fehéret. Végezetül látunk egy csomó évismétlőt, és megtanulhatjuk, hogy második alkalommal sem tudják megtanulni azt, amit elsőre nem sikerült. Miért is tudnák? Ha egyfajta tanítási modell nem eredményezte azt, hogy tanuljanak, miért történne ez meg másodszor? Számos esetben megszegyenítve, és dühösen, unatkozva és összezavarva még rosszabbul teljesítenek – ráadásul még zavarják is az osztályt.

Más szavakkal ez a bátornak tűnő keresztes hadjárat a szociális különbségek leküzdésére nem fog sokáig tartani, és nem fog sok pozitív eredményt hozni.

Nemrégiben az oktatással foglalkozó írók találkozóján New Yorkban halottam Dr. Ronald Edmonds-ot, aki a Harvard Egyetemen dolgozik, arról beszélni, hogy fontos kutatásokat végeztek a New York-i állami iskolák megrendelésére. Ő és kollégái megpróbálták kitalálni, hogy mi tesz egyes iskolákat hatékonyá, ami alatt azt értették, hogy a szegény gyerekek aránya, akik az iskolában eleget tanultak meg azokból a dolgokból, amit nekik tanítani akartak, elég jó volt, hogy az iskolát hivatalosan is kiemeljék, és amely iskolákban a szegény gyerekek eredményei legalább olyan jók voltak, mint az iskolákban tanuló középosztálybeli és jómódú gyerekeké.

Amit először is érdemes megjegyezni az az, hogy a teljes USA egész északkeleti régiójában mindössze öt ilyen iskolát találtak, amelyek tehát megfeleltek annak a nem túlzottan igényes definíciónak, amit a hatékony iskolára alkalmaztak.

A kutatók megvizsgálták ezeket az iskolákat, azt, hogy mi bennük a közös. Az öt közül kettő volt az, amiről én azt gondolom, hogy leginkább figyelemre érdemes, akik azt gondolták, hogy ha a gyerekek nem tanulnak, akkor ezért *nem a gyerekeket*, vagy családjukat kell hibáztatni, sem a szomszédságot, sem az idegrendszerét. Nem kerestek alibiket. *Felelősséget vállaltak munkájukért*. Ha valami nem működött, akkor azt leállították és valami mást próbáltak ki. Úgy gondolták, hogy a módszer rossz, nem a gyerekek.

Ha meg tudnánk győzni több tanárt és adminisztrátort arról, hogy ezen a módon gondolkozzanak, hamarosan azt látnánk, hogy iskoláink jobbak lesznek. De sajnos erre kevés esély van a közeli jövőben. Minden másfelé mutat. Minél rosszabbak az eredmények, annál inkább bizonygatja az iskola, hogy a jó úton járnak, és hogy a hibák nem az ő hibáik. Egy végső megfigyelés. A könyv megjelenése utáni 20 évben folytatódott az iskolában a gyerekek intelligenciájának a tönkretétele.

Ford.: Fóti Péter

Kapcsolódó oldalak:

- George McGovern*: Bevezető John Holt: How Children Fail c. könyvéhez
- Yaacov Hecht: Demokratikus oktatás
- Fóti Péter: James Herndon „The way it spoused to be” c. könyvéről